

Передплата	
на «РУСЛАНА» вноситься:	
в Австрії:	
на цілий рік	12 р. ав.
на пів року	6 р. ав.
на чверть року	8 р. ав.
на місяць	1 р. ав.
За границею:	
на цілий рік	20 рублів
	або 40 франків
на пів року	10 рублів
	або 20 франків
Поодиноким числом до 8 кр. ав.	

РУСЛАН

«Вареш ми очи і душу ми вареш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о год. 6-ій пополудни.
 Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника. — Експедиція місцева в Агенції Ландовского в пасажі Гавсмана.
 Рукописи звертає ся лише на попередне застереженя. — Режлямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Голоси праси

в справі цілейській і цілейській заслугоють на увагу.

В таких случаях виходить душа більше на верх як коли-небудь другим разом. Нотуємо ті голоси без коментарів, бо висказаного нами суду про ті дві драстичні пригоди політичного значіння не маємо причини змінити.

В справі цілейської гімназії покликуює ся «Deutsches Volksblatt» на «Gazet-y Narod-ovu» і, наводячи єї допись з Шлеска, каже: Коли пос. Сьвежи питав міністра бар. Гавча о причини відклоненя права публичности для згаданої гімназії, то одержав відповідь, що правительство не лише невдоволене з тамошного збору учительского, але що є і «висші політичні взгляди», для яких міністер мусить відказати просьбі пос. Сьвежего. Якіж се взгляди? Бар. Гавч, рефлектуючи на спадщину по гр. Баденім, думає тою заборороною права публичности приєднати собі невдоволених шлеских Німців. Про справу цілейську приносить «Deutsch. Volksblatt» передову статю, надписану: «Експерименти» і каже: В тим порушенню правительства проявляє ся кокетерия. Оно думає закритем гімназії словінсько-німецької в Цілейі приборкати німецьких націоналів в Стирії. Не повелісь проби примиреня в Чехії, то робить ся проба примиреня на полудни. Се політика з дня на день. Чи поведе ся?

«N. fr. Press.» подаючи комунікат «Fremdenblatt-y» про Цілейю, похваляє крок сей правительства в цілости, але боїть ся, чи через витворене паралельних клас при гімназії німецькій, де мають бути уміщені словінські ученики, та гімназія не переминить ся з часом на утраквістичну? «N. fr. Presse» жадає проте знати докладно, що буде, і намовляє міністра, щоби він не тільки нових словінських учеників до гі-

мназії не приймав, але навіть теперішних розігнав на чотири вітри.

Градецька «Tagespost» каже: Правительство знесло низшу словінсько-німецьку гімназію в Цілейі задля недостатку покриття коштів удержаня і приділило учеників до гімназії німецької. Се добре. Але що стане ся в недалекій будучности? Бо ми зачуваємо, що межі міністерством а виділом краєвим ведуть ся якісь переговори, щоби Словінцям за гімназію дати словінський конвікт. Німці і на се не можуть пристати, бо в такім конвікті образували ся би лише самі словінські фанатики. Треба пильнувати справи! Але хоч правительство знесло гімназію словінську та ще обіцяло завести в Цілейі школу ветеринарську, то Німці австрійські не подадуть ся. В борбі, що веде ся проти міністерства гр. Баденього, розходить ся о політичне і національне становище нашого народу в Австрії. Такі дрібні уступки не злагождать нашого становища до правительства. Як би на місце окремої словінсько-німецької гімназії мали прийти словінські паралельки при гімназії німецькій в Цілейі, то для нас було би се гірше, бо тоді нарушений німецький характер гімназії. Правительство хотіло вже давніше утраквізувати гімназію німецьку в Цілейі, тільки ми запротестували. Ми не підємо з дощу під окар.

Подібно виражають ся про акцію примиреня Німців посредством знесеня цілейської гімназії і два другі дневники градецькі: «Tagblatt» і «Volksblatt».

«Die Reichswehr», яко офіційний орган, старає ся знесенє цілейської гімназії представити в світлі лагіднішим. Она каже: Знесенє се свідчить, що правительство поступило по конституційному. Через запереченє кредиту на удержанє сеї гімназії відобрано правительству можливість, удержати єї на дальше. Правительство не хотіло нарушити конституцію. Управильненє всеї

справи наступить на основі порозуміння обох народностей стирійських.

Крок правительства є лише провізоричний.

Інакше дивить ся на справу цілейську праска «Politik». Для неї є розпорядженє бар. Гавча великою несподіванкою. Цілейя — каже «Politik» — стоїть опять на порядку дневнім, та сама Цілейя, на котрій спотикнулось коаліційне міністерство. «Politik» дає відтак нарис тої страшної путі, яку перейшла справа цілейська в стирійським соїмі і в радї державній. Під конець 1895 р. — каже она — рознесла ся вість, що правительство задумало при гімназії німецькій в Цілейі завести паралельні словінські класи і сим вдоволити Словінців, що доси в Стирії не посідали ні одной середної школи для своєї молодежи. Німці підняли сейчас крик і consueto more, говорючи про насилуване німецького елементу, стали протестувати. Соїм стирійський запротестував проти Цілейі 8 лютого 1896 р., а се було причиною, що словінські послі опустили соїмову салю. Правительство вставило однакож в бюджет на 1896 р. позицію на заснованє окремої гімназії в Цілейі. Позицію ту приняла більшість палати посольської, але Німці заявили сейчас (17 червня), що виступають з коаліції. В наслідок того уступив кабинет кн. Віндінгґерца. Настало міністерство урядничє, а палата посольська мимо крику Німців, приняла таки 10 липня позицію цілейську 173 голосами проти 143. Праса німецька казлась. Посипались віча і зазви до послів німецьких, щоби они в третім читанню відкинули цілий бюджет. Але лівниця таки не послухала протестантів і голосувала за бюджетом. Гімназію заведено. Але 5 січня 1897 року упала знов позиція цілейська по причині, що богато послів з правиці не явило ся на засіданю. (Се був час руских різдвяних свят. — Прим. Ред.) Німці стали ликовати, не тямились з радости. Але

Забавка не до забави.

Евгена Мандичевского.

(Дальше.)

Стара приятелька притиснула єї своїми сильними раменами до грудий і дальше вела свою річ:

— Бачиш, Олю, тобі ще треба розривки, а о таку я хотіла для тебе постаратись. На останку ти мавш свій розум, свою волю, і можеш робити, як собі схочеш, бо справді сказавши, я о сватаню таки й не думала, позаяк, поміж нами сказавши, той пан, що про тебе випитував ся, представляє ся дуже ледащо: цілими днями дармує, і шукає розривок. Але коли би ти єго побачила і з ним поговорила, то сповнила би ти єго бажанє, та й сама уприємнила би собі хвилю житя.

Стара зложила поцілунок на червонім лиці малої.

В кілька день пішла мала відвідати свою приятельку, а в кілька хвиль по єї приходї прийшов і сусїда.

— Моя приятелька Ольга **, о котрій ми недавно говорили, — сказала господиня дому.

— Мій сусїда, що тебе бажав пізнати, пан Константин **.

— Так, — сказав пан Константин, приставляючи собі крісло. — Дуже менї мило, бо і як же би і не було мило пізнати паню. В такім товаристві все мило бути.

— Прекрасну, чудесну погоду маємо нині — сказав по хвилі мовчаня пан Константин.

Панї згідно потвердила ту оклепану замітку що до зміни воздуха і стану температури, а панї дому додала дві своєї сторони, що такої погоди вже хиба давно не було.

— Нинішній день пригадує менї оден з найкрасших днів мого молодого віку, коли то я устроїв з товаришами прогульку в гірскі околиці. Любите гірскі сторони, мої панї?

Панї уважали за відповідне притакнути, а старша з них згадала на якусь там прогульку і зі своїх молодих лїт.

— Тої прогульки ніколи не забуду, і того дня погідного, такого самісенького, як нині; але дивна річ, як ми видрапали ся на гору, зауважили ми зміну воздуха, а в дали побачили ми хмари.

— Певно, з такої гори далеко видко, — докинула старша.

— Навколо виднокруга уложили ся чорні хмари; з трудом сполучений був наш поворот,

бо вітер сильний дув напротив нас і засипував очи порохом і листєм; колиж ми станули на долинї, візбрало озеро, а вода хвиловала страшливо: філії кидали в далі якимсь предметом, що годї було єго розпізнати. Всї товариші догадували ся, що се бути може, коли я звернув увагу на двоє людей, чоловіка і жінку, що недалеко падькали, та випруженим зором слїдили предмет, що підносив ся на філях, то знов упадав. Як лискавка перелетїла в моїй головї гадка: Се певно дитина нещасливих родичів потапає. Я, яко добрий пливак, — а панї уміють пливати?

Наступило запереченє.

— Я, отже, яко добрий пливак не нагадуєсь довго. Як стояв — в воду. Приближаю ся в кількох хвилях до предмету, але годї єго обняти і принести до берегу. Прибираю ріжні положеня, щоби догідніше обняти потапаючого, але на дармо. Коли сили зачали мене опускати, щаслива філя викинула мене з дитиною на берег. Можна собі представити радість родичів, що годї описати.

— Радість можна хибаж відчутти, — сказала панї дому, і торкнула ліктем молодшу, щоби звернути увагу на сусїда-богатиря.

— Так, то дасть ся тільки відчутти, — сказав сусїда, і ударив рукою по твердо випра-

правительство не могло в часі року шкільного розпустити 103 учеників, вписаних до цілейської гімназії. Оно в тім дусі і відповіло тоді Німцям, що годі в січні розганяти учителів і учеників. А що ж зробило правительство тепер? — питає «Politik». Тепер розв'язало оно окрему низшу гімназію а учеників словінських поміщає в паралельних класах при гімназії німецькій провізорично. На який кошт? Чи паралельні класи будуть менше коштувати, як окремі класи? То знова якесь куріозум! Але видно з всего, що правительство носить ся з гадкою перенести відтак ті класи з Цілей куди инде, щоби не нарушати дальше «німецького характеру» міста Цілей. Але чи вдоволять ся таким перенесенням Словінці? То одно. А друге ще важнійше, т. є. те, що за Словінцями стоїть нині ціла автономістична більшість в парламенті віденським. Чи згодить ся та більшість на таке change-passe? А може хоче бар. Гавч зробити се без парламенту? Він робив колись таке з чеськими школами, тільки се не вийшло йому тоді на добре. Імя п. міністра Гавча сталося в останніх часах голоснійшим. Дехто зробив его вже наслідником гр. Баденюго. Чи справді бар. Гавч розійшов ся вже з гр. Баденім, а тепер через справу цілейську зарекомендував ся опозиції? Чи Цілей має успокоїти розбурхане море німецьке? На се питанє вижидаємо відповіді вже в найближшій часі...

В кінці нотуємо ще висказ дневника півофіційозного «Sonn u. Montags-Ztg.», котрий заporučає, що в кружках найбільше інтересованих — бо словінських — розпоряджене бар. Гавча не зробило великого вражіння. Словенці мали би се розпоряджене уважати за перший крок до стабілізованя словінської гімназії. За Цілей дало би їм правительство словінську школу ветеринарську в Цілей і словінську гімназію в Мітербурзі.

Огляд книжок і часописий.

Die Sozialdemokratie in Theorie und Praxis oder ein Blick hinter die Coullissen. Von Teodor Lorentzen.*)

Як би то виглядало в будучій державі соціалістичній?

(Дальше).

Вихованє дїтїй має відбувати ся після указок державних властей з виключенєм впливу родичів. Дїти не мають права спадковства, щоби їм се дістало ся, що роботячі родичі оцадили би. Чи ж се не похуже на великий дїм поправи. Соціалдемократи бажають се затерти

*) Див. Ч. 152.

ваній сорочці, під котрою ударяло чутливе серце. То можна тільки відчути, але не описати, рівнож як і моє положенє, коли я до нитки перемоклий стояв перед утішеними родичами, не дасть ся описати; а мати приближила ся, щоби виляти на моїх руках сльози радости: Дайте спокій — вже я і так досить мокрий, сказав я.

Старша пані мило усміхала ся, та споглядала на молодшу, котра все з кріслом відсувала ся.

— Но, коли хто людске жите уратує, може бути гордим, — сказала пані Ольга.

— Певно, певно, ласкава пані. А не годить ся тим хвалитись і гордити, то тільки припадок, щастє.

— О, кількож то на вашім місци було би інакше собі поступило.

— Пані не щадять похвал для мене. Але правду сказавши, для чоловіка, такого як я, — кажу цілком широ, — котрого жите вже не бавить, згадка з минувих лїт єсть справдішним добродїйством, без неї хто знає, чи не один жив би ще на світі? Она піддержує сили не одного, єсть звїздою провідною, що ему вказує лучшу будучність. Так, пані, звїздою, але не сонцем, при котрім гинуть звїзди, що розгріває груди до праведного і щасливого жита. Завидую не одному того щастя!

(Далі буде).

і кажуть: «Тепер учить ся сей, що має капітал потрібний до того. У нас же учить ме ся той, що має до того голову, громада призначає для кожного завід після его здібностей». Тим способом соціалдемократи не тільки відказують мені право лишати спадщину дїтям, (а вже-ж кождий може щось оцадити окрім хіба уличного дармоїда-обідранця), але й відбирають вітцївске право, дбати про вихованє і призначенє дїтїй. Тим способом дїти і родичі стають просто невільниками великої соціалістичної держави. Деж та виславлювана свобода? Одною рукою бажають соціалдемократи визволити робітників від гнету капіталістів, а другою рукою забити їх в невільничі кайдани з їх родинами.

Свобода і рівність мали би бути в соціалній державі установлені громадскою ухвалою. Але тоді всі громадскі ухвали мусїли би бути реальні і безсторонні. Чи ж можна сего сподївати ся? Чи й тепер поступає ся на соціалістичних вічах після засади: рівне право для всіх? Як поступив Бебель, сей апостол свободи і рівности, коли відбував страшний суд над «Саскою робітничою часописю», що хотїла бути більше самостійною? Коли оден з вічовиків замитив, що фракція над'уживає свого впливу, тоді прискочив Бебель з президіяльного стола і вхопив бесїдника за груди так, що мусїли їх розборонити. Так само як зробив Бебель, роблять і на соціалдемократичних зборах: скоро хто позволить собі висловити свою самостійну думку, всі кинуть ся на него. Хто не вірить, може зробити сей досвід. Нехай лише пригляне ся таким зборам. Як довго говорить соціалдемократ, все тихо; нехай же виступить з бесїдою противник, тоді починає ся буча, так що бесїдник не зможе промавляти. Треба мати окрему вдачу промавляти на таких вічах.

А які безсторонні ухвали соціалдемократів, се показали доволі їх віча. Хто має силу, той має право, а меньність мусить безусловно піддати ся. Досить навести приклад соціалдемократичних рад громадских у Франції. Коли в 1892 р. соціалдемократи побїдили при виборах громадских в Тулюзі, тоді нова рада громадска роздала між соціалдемократичних провідирів уряди і посади, а коли не вистарчило давних, утворено ще нові. Так дістав посади з того часу 12000 франків пенсії, генеральний секретар 9000, а инші по 6000 фр. Так ділили ся там добичею з податкових грошей нехтуючи всякі закони.

Але Тулюзі забагло ся також мати нових справдешних заступників в парламенті і задля того в 1893 р. так сфалшували виборчі лїсти, що 3000 неуправнених виборців голосувало, а 3000 управнених дармо шукали своїх імен в лїстах! Завдяки таким заходам вибрано обидвох соціалдемократів з Тулюзи до парламенту. — Отак то йде з безсторонністю соціалдемократів!

Справдешні таланти видобували ся на верх і без соціальної держави і доходили до видних становищ своїм талантом. В соціалній державі булоб зовсім інакше. Вправді соціалдемократи говорять дуже гарно: Держава буде дбати, щоби таланти до чогось дійшли. Але до чогож мають таланти образувати ся, коли не сподївають ся з того ніякого хїсна? Соціална держава своєю рівністю убіє прямо всяке змаганє до висших цілей!

Чогож мають люди сподївати ся в будучій державі соціалістичній що до подружя і родини? «Саска робітнича часопись» подала була в сїй справі довшу статю, де менше більше отцо сказано: «Горожанський стан забагато дбає про дїти. Пролетарі відносять ся в сїй справі холоднійше. Велика смертність дїтїй поміж робітниками поясняє ся тим, що дїти не є для родичів божками! Се навіть велике щастє; бо тим способом наперед позбуває ся суспільність слабовитих і нездарних індивідуїв, не піддержує їх на силу, щоби відтак дружили ся і приводили на світ слабовите потомство. У пролетарів жінка стоїть на рівні з чоловіком. Она заробляє собі на прожиток і домагає ся тих самих прав. Коли чоловік їй не признаєть більше, покидає его, позаяк своєю роботою може собі дати всюди раду. Позаяк сучасні закони представляють відносини посїдаючої класи, то та свобода ще не є морально санкціонована; але в дійсности вже те-

пер женьщина користує ся своєю свободою. Женьщина не має потреби, «продавати ся» свому чоловікови. Робітниця може ждати. Она може мати «вносини» з якимсь молодим чоловіком, а коли він їй не припаде до вподоби, може его покинути а поглядїти собі відповіднійшого. Ідея теперішної суспільности горожанської, женьтїби «на пробу», не дасть ся зреалїзувати. Але робітники можуть сю оправдану ідею «подружя на пробу» зреалїзувати і они се в дійсности переводять майже всюди. Такою свободою виключилоб ся одним розмахом всяку лож і облуду з жита людского. Нещасливі подружя булиб неможливі; позаяк при всїй моралї духовній всі подружя теперішні є по більшій часті нещасливі (!). Жінка не може рівночасно їти до фабрики і відповісти своїм обовязкам яко господиня, тим то треба їй ті останні обовязки відняти. Вихованєм дїтїй займають ся чужі, бо педагогічно обрзований чоловік зуміє се ліпше як найліпша жінка. Скоро дїти стали спосібними до роботи мають також їти до фабрики. Дїти платять родичам за удержанє кошт прожитку. Але тоді батько тратить свою власть над дїтьми; се виробить самостійні, енергічні характери.

Одним словом: давна форма родини у пролетаряту зовсім змінє ся. Але ся зміна не є так, як у горожан, розкладом, але она має в собі елементи нового ліпшого уладженя. Фабрична робітниця не може бути також господинею дому. Се спонукало деяких підприємців завести рід курсів домашнього господарства для молодих робітниць. Що щось такого не може помочи, річ ясна, бо се іде против розвою; продуктивно працююча женьщина мусить бути визволена від домашнього господарства. Варенє страв стане, так як вихованє дїтїй, функцією певних осіб, котрі будуть се робити для більшого числа родин.

Отсе образок будучої держави соціальної що до пожитя дїтїй, батьків і материй!

Далі буде.

Вісти політичні.

Гр. Голуховский в своїй подорожї до Віттель має стрінутися з міністром справ заграничних, Ганотом.

Гр. Бадені, як доносили, виїде в сїм тижні до Ішлю, до цїсаря. Однакож авдїєнція ся не спонукана ніякими актуальними справами. По повороті з Ішлю виїде президент кабінету на відпустку до Буска, де забавить до половини серпня. Аж до повороту будуть всі справи внутрішньої політики спочивати в спокою. Всякі комбінації дневникарскі полишать ся проте комбінаціями. Тимчасом гр. Бадені вже в Буску.

Наше Могача, новий орган чеських реалістів на Мораві, виступив проти розпоряджень язикових дуже рішучо. Він удержує, що згадані розпорядженя не надали язикови чеському рівноправности, а допоможуть мові німецькій до того, щоби сталась мовою державною. Розпорядженя ті неволять без потреби урядників німецьких в округах німецьких до присвоєня собі язика чеського, котрого не будуть в практиці уживати. Треба інакше взяти ся до діла. Буде справедливіше, як всім трем язикам в краях чеських надамо повну рівноправність і скажемо: в чеських, польських і німецьких округах буде язиком урядовим виключно сей або той язик, а в мішаних два язика, після потреби і місцевих обставин.

816 професорів університетів німецьких зсоціалізувало ся на днях в відкритім письмі з протестом німецького університету в Празі проти розпоряджень язикових. «Politik», згадуючи про се, каже: тепер може Шенерер сьміло підняти голову в гору. Его ідея паннімецька нашла собі живий ґрунт. Для правительства сей прояв повинен бути пригадкою, куди ведуть чеських Німців їх проводирі. Німеччина видимо мішаєсь вже в нашу внутрішню політику. Як би така демонстрація виходила від неуків, ми би могли єї промовчати. Але тут виступили з своїм судом люди науки, а то в обороні будьто угнетених Німців в Австрії.

Ніс, орган католицкого сторонництва на Мораві, помістив передову статю, в котрій промовляє за витворенєм тїсного славянського союзу в радї державній проти іреденти німецької.

Тількиж Славяни (іменно Чехи) повинні відложити свій лібералізм на бік, знаючи добре, що їх лібералізм зміг би віддрюлити від теперішньої більшості парламентарної католицьких Німців.

Пос. Аксман, антисеміт, станув 16 липня перед своїми виборцями в Відні і виступив рішучо проти обструкції і язових розпоряджень, котрі, як сказав, нікого не вдоволили, а ворогам Австрії, династії і ворогам християнства подали спроможність, потрясти основами держави. Ліберали жидівські скористали з сеї нагоди і, висунувши на перше місце оборону німецькості, старають ся вилізти з багна свого. Оніж самі вже стілько разів продали за миску сочевиці нарід німецький. Ім до помочи прийшов Шенерер і соціальна демократія з «Arbeiter Zeitung». А сей сам Шенерер сказав колись: «Як би одного дня праса жидівська згодила ся на мою програму, тоді маєте право назвати мене зрадником народа». Шенерер засудив ся сам, бо нині вся праса жидівська величає его. Шенерера годі проте уважати чесним політиком. Его поведенє нечесне. А до чого доведуть ті три союзники? Оні знищать повагу парламенту, в надії, що колись захоплять в свої руки цілу владу. Але до сего ми, антисеміти, не допустимо. Ми стоїмо на становищу національним, німецьким, але ми радо признамо і другим народам приналежні їм права.

Шовінізм німецький поплив на днях широкою струєю з редакції бернського «Tagesbote». Там сказано: «Німці спокійно дивлять ся в будучину. Гавч, Мервельт, Куденгове чи хто инший буде наслідником гр. Баденського — їм все одно. Німці знають те, що не подадуть руки до гнилого мира. Не лише розпорядження язові і автори їх, але ціла система мусить упасти. Допустити Чехів, Поляків, фєвдалів і клерикалів до управи в Австрії, значить одно, що державу нашу поставити горі ногами. Ядро більшості парламентарної мусить творити Німці, а побічних можуть групувати ся Поляки, Чехи, Словінці та Італіянці. Молодочехи, фєвдальні державці, ультрамонтани і польска шляхта, наколи Русини і послі V куриї не навчили єї ще розуму, — для них всіх місце в опозиції. Треба найти державного мужа, що Австрію поставив би назад на ноги. Відтак вже будуть Німці ласкаві і умірковані супроти других народів австрійських». З статі сеї виходить, що треба видати закон новий основний, котрий би з гори назначував, що в парламенті австрійським не може ніхто верховодити, крім — «куцого, узловатого» Німця. А се доперва звалось би конституцією!

Хорватський «Обзор» подає вість, що межі Сербією а сьв. Престолом римским буде заключений конкордат, на основі котрого буде в Сербії засноване одно католицьке єпископство з правом читати в церквах літургію на старо-сербській мові. Католицькі єпископи Хорватії старають ся завести таку літургію і у себе.

Більов має вже від 11 серпня стати канцлером держави німецької на місце кн. Готенлоє.

Новинки.

— В справі науки релігії в Яслі для руських дітей, котрих там є около 45, внесли родичі петицію до ц. к. Ради шк. кр., позаяк досі там руські діти вчащують на науку лат. релігії (В сій справі віднесли ся руські родичі з Ясла о поміч до обидвох членів Ради шк. кр. сов. о. Тороньського і Барвіньського). «Галічанін», пишучи про єю справу, замічає, що справа та повинна би бути рішена користно і без згаданих членів Ради шк. кр., позаяк на єї чолі стоїть п. Бобжинський, котрий як політик підпірає руський сепаратизм! Отже після Галічаніна вдоволити потребі руських дітей, щоби могли основ сьв. віри учити ся в своїй мові і після русько-католицького обряду значить — піддержувати руський сепаратизм, а для об'єднательної ідеї ліпше так, як тепер є! Цікава льогіка!

— Др. Григорій Величко професор історії в руській гімназії в Перемишлі, звівши автор машин Українці-Руси виїжджає в цілях научних до Петербурга, де перебуде через час вакацій.

— В учительській семінарії в Станіславові відбув ся іспит зрілості в днях від 3 до 16 с. м. під проводом кравого інспектора Болеслава Барановського. До іспиту зголосило ся 22 кандидатів семінарії, 24 приватисток і 1 приватист. З Русинів зложили іспит: Базюк Лев, Будний Юліян, Григорців Мелітон, Кинасевич Петро, Менкарський Жигмонт (з відзн.), Микитка Іосиф, Принда Іосиф, Янкевич Лев, Новодворський Володимир. Між 24 приватистками не було ні одної Русинки, за те було аж 9 жидівок.

— Іспит зрілості в гімназії в Коломиї відбув ся в днях 10, 12, 13, 14 і 15 липня с. р. під проводом кравого інспектора шкіл середних Івана Левицького. До іспиту зголосило ся 25 публичних учеників і 3 екстерністів. Сьвідочтва зрілості одержали: Атенштедт Володислав, Баньковський Алексій, Блюменталь Еміль, Бородайкевич Ярослав (екст.), Бубелля Тадей, Хоминський Стефан, Черкавський Мирослав, Чубатий Партеній, Добек Роман, Френкель Мендель, Ганчарський Артур (з відзн.), Городецький Тадей, Глібовицький Теодозій, Ясінський Юрій, Крушельницький Антін, Посацький Лев (з відзн.), Рапапорт Іосиф, Розенбаум Шулем, Шефер Маріян, Урман Герш, Вахсман Мордко (з відзн.), Вайх Мендель, Вітемберський Мечислав. — Поправку одержало 4 абітурієнтів, 1 відступив.

— Процес ходохівський. Акт обжалованя против робітників, що дня 4. цьвітня брали участь в антисемітських подіях в Ходорові, доручила вже прокуратура в Бережанах обжалованим. Розправа розпочне ся 26 липня і потребає 14 днів. Обжалованих є 49 осіб, в тім числі один жид, прочі самі робітники. Сьвідків покликано 93.

— Добре бавлять ся. Обструкція угорського союму бавить ся мимо жару як найлучше при цукрових преміях. Правду висказують поодинокі послі з таким сарказмом, що і ліберали угорско-жидівські вторують їм невимушеним сьміхом. Пос. Асбот говорить, приміром, таке: Панове, ратуйте бідних фабрикантів цукрових! Селяни наші, хоч зруйновані, то таки вже осволились з бідю. Але фабрикантам годі навикнути. На цукровнях они виправді збогатили ся — се їх заслуга для краю — але їм треба ще землі наших маґнатів, а тої не куплять, як їх не поратуете преміями. Недавно купив один цукровар віденський добра старої родини угорської. При перших виборах надано єму за те шляхетство, при других ордер і баронію. Дайтеж єму тепер ще премію, щоби не пропав. У нас настали тепер лучші часу. Старе християнське Євангеліє замінили ми на Євангеліє ребаху, а в сїм Євангеліє стоїть: не сороми ся а шахруй! Хто вступав проти того Євангелія, того клеймують ліберали зрадником держави. — Пос. Кальман говорив знова таке: У нас три біді. Перша ржа на пшениці, друга філюксеризм в наших виноградях, а третя — то ваша премія цукрова. Бураки не спасуть Угорщини. Противно. Лібералізм ваш для народу одно що філюксеризм, а премії цукрові — то ржа. Премії витворять бідю, біда соціальїзм, соціальїзм — анархию, а анархія — нігілізм. Премії цукрові женуть що раз тисячі людей за море. Угорщина сидить вже в паці мольоха, що зве ся капіталізм. Як можете жадати від бідних людей, щоби они заходили ся лише коло вареня цукру для ніжних ротиків крезусів. Колись вся Європа корилась перед царством угорским, а потомки тих рицарів молять з слезами в очех соїм угорський, щоби надлив їх преміями за виріб цукру, котрий виплють за границю. — Пос. Вішонтай добавив до тях виводів: Чи ви, панове, не бачите, що сими преміями форитує одну верству народа в некористь всіх других верств. Картелисти цукрові — се гієни, що пожирають трупа угорского, т. є умираючий нарід угорський, а п. міністер Люкач? Він годує ще ті гієни.

— Тучі і бурі, які бушували в послідних часах над Галічиною, були лише слабим відгомном тих величезних орканів, що лютились рівночасно в цілій полудневій Європі. Жара навіть в ночі сягала в декотрих краях понад 30 Р. нагло зірвали ся бурі, переходили в труби вездешні, що кінчили ся звичайно обірванем хмари, а филі води в млі ока заливали поля і міста. Бурі перейшли півколесом над Європою. Зачали ся на британських побережях, перейшли до полудневої границі, кинули ся на пірейський півостров, де в Португалії в сполученю з трясенем землі починили спустошеня. Перейшли через Кастилію і Андалозію, через два дни лютували на Балгарах, Сардинії і Сицилії, а на берегах Тунісу розбили багато кораблів. Відтак малисьмо вибух Везувія, а ціла затока каринтійська і прилягаюча суша дрожали через 36 годин. Жертвою оркану, що шалів на єгейськй морі, упало 38 меньших і більших кораблів.

— Товія Майслер, звичайний жидок і продавець

сира в Н. Санчи, хотів там забогатіти, та утворив в своїй хаті фабрику білетів залізничних на шляху Тарнів-Новий Санч. Кондуктори замічали від давна, що білети їзди суть тут і там підроблені, але виновника годі було викрити. Аж з віторка на середу минушого тиждня повело ся агентови поліційному з Кракова вилловити ту цікаву птицю в особі Майслера. Подибано багатий склад підроблених білетів, котрі проворний жидок продав своїм братам по крові по знижених цінах.

— Президент Фор, що в серпни навістить царя російского, буде прийнятий з всякими почестями в Петербурзі. Управителя Франції ждуть обиди двірські, галеві представлення, ілюмінація парку в Петергофі і ревія військова в Краснім селі. Президент дає обід в амбасаді французькій. На стрічу президента виїдуть на кораблі до Кронштаду кольтоністи французські з Петербурга. Фор положить також камінь угольний під французский шпиталь в Петербурзі, а в память его гостини буде вибитий золотий медаль.

Відозва

русского добротинного товариства «Шкільна Поміч» у Львові.

У Львові існують три руські людські школи: мужеска і женська школа вправ (при учительських семінариях) і школа імени Маркіяна Шапкевича. Як у всіх столичних школах горне ся і сюди значне число дуже бідних дітей, котрі живуть в великій нужді і потребують (щоби могли користати з науки) конечної помочи.

При иньших львівських школах завязали ся від давна осібні добротинні товариства, що (видаючи рік-річно значні суми) поставили собі за ціль, піддержувати бідну молодіж шкільну, а через те уможливити просьвіту і ширене морально-релігійних засад серед найбіднійших верств суспільности.

Тим більше пекучою показала ся потреба такої помочи в наших руських школах. Тому то й завязалось скоро по отвореню сих шкіл з поміж львівських Русинів товариство «Шкільна Поміч», котре покляло собі за задачу, підпомагати бідні руські діти, що побирають науку в руських школах. Ціль наша найшла щирий привіт у всіх патріотів і добромислячих людей, — руські і другі кравці інституції, Львовяни і патріоти з провінції склали нам радо свої жертви. І при тій помочи уділяли ми бідним дітям одіж, обува, книжки і под.

Однак фонди товариства «Шкільна Поміч» суть надто малими, щоби зарадити бодай найконечнійшій потребі. З одної бо сторони збільшило ся значно через основанє третьої (женської) школи число бідних дітей, — а з другої сторони зросла через велику дорожню у Львові нужда між біднійшою верствою людности. Наші теперішні фонди зовсім не вистарчають, щоби сій нужді прийти бодай по части в поміч.

Ми звертаємось тому до милосерних сердець всіх Русинів і просимо, щоби зволили спирати наше товариство малими річними датками. Наші руські школи і вихованє молодіжи в рідній язичі і в привязаню до нашого сьв. обряда — найшли у всіх Русинів загальну симпатію. Ми надіємо ся, що руска Суспільність не відкаже нам своєї великодушної помочи.

Від виділу товариства «Шкільна Поміч» у Львові.

Голова

о. Александер Стефанович.

ПОСМЕРТНІ ꙗ ВІСТИ.

О. Александер Малецький, парох в Видинові, деканата сьвятиньського, упокоїв ся скоропостижно дня 13 липня в 80 році життя а 55-ім сьвященствє. В. є. п.!

О. Іван Німців, вислужений декан устрицький і парох в Летни, член русько-народних товариств, упокоїв ся по довгій і тяжкій недужі 14 липня в 67 році життя а 40-ім сьвященствє. В. є. п.!

Головний склад комісовий в антиції під

«СРІБНИМ ОРЛОМ»

Зигмунта Рукера

у Львові.

161 11—9

Гігієнічна охорона

для пань

є найвигіднійшою і найлучшою.

Перевиснає всі дотеперішні спеціальности гумові.

Картон 2 злр.

Розклад їзди поїздів залізничних

обов'язуючий від 1. липня 1897.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова	Поїзд	
посп.	особ.		посп.	особ.
	приходить о годині			приходить о годині
	7:30	з Іцкан	6:00	до Підволочиск з голови двірця
	7:50	" Янова	6:10	" Іцкан
	7:52	" Тернополя на Підзамче	6:15	" Підволочиск з Підзамча
	8:05	" Лавочного	6:45	" Іцкан
	8:15	" Тернополя на головний дворець	8:40	" Кракова
	8:25	" Сокала	8:55	" "
	9:10	" Кракова	9:20	" Скольного (до Гребенова від $10\frac{1}{7}$ до $31\frac{1}{8}$)
	10:35	" Ярослава	9:25	" Сокала
	1:15	" Янова	9:40	" Янова
1:30	—	" Кракова	10:05	" Підволочиск з головного двірця з Підзамча
1:50	—	" Скольного (Гребенів від $10\frac{1}{7}$ до $31\frac{1}{8}$)	10:27	" "
2:15	—	" Черновець	10:45	" Іцкан
2:30	—	" Підволочиск на Підзамче	1:04	" Янова (лиш в неділі і свята)
	5:25	" " головний дворець	1:55	" Підволочиск з головного двірця з Підзамча
	5:35	" Сокала	2:08	" "
	5:45	" Підволочиск на Підзамче	2:31	" Брухувич що неділі і свята до дальшого зарядження
	5:45	" Іцкан		" Черновець
Ніч			2:40	" Кракова
	3:04	з Підволочиск на Підзамче	2:50	" Янова
	3:30	" " головний дворець	3:00	" Скольного (від $1\frac{1}{8}$ до $30\frac{1}{8}$ з Стрия)
5:10	—	" Кракова	3:05	" Ярослава
	6:00	" Підволочиск на головний дворець	3:40	" Зимної води що день до дальшого зарядження
	6:55	" Кракова	3:48	" Брухувич
	8:00	" Янова тільки в неділі і свята що день а від $10\frac{1}{8}$ до $31\frac{1}{8}$ в будні дні	Ніч	
	8:15	" Брухувич тільки від $20\frac{1}{8}$ аж до дальшого зарядження	4:40	до Кракова
8:45	—	" Кракова	5:20	" Лавочного
	8:49	" Брухувич тільки від $1\frac{1}{7}$ до $25\frac{1}{8}$	6:24	" Янова лиш в будні дні
	9:01	" Янова (від $10\frac{1}{8}$ дня $31\frac{1}{8}$ в неділі і свята)	6:45	" Кракова
	9:10	" Іцкан, Бергомету з відком понеділка	7:05	" Сокала
	9:30	" Кракова	7:25	" Тернополя з головного двірця
9:43	—	" Підволочиск на Підзамче	7:30	" Лавочного
9:50	—	" Іцкан	7:47	" Тернополя з Підзамча
10:00	—	" Підволочиск на головний дворець	8:50	" Янова в неділі і свята
	10:20	" Скольного (лиш від $1\frac{1}{8}$ до $30\frac{1}{8}$ Стрия, Хирова	10:30	" Іцкан
	12:10	" Лавочного	11:00	" Кракова
			11:37	" Підволочиск з головного двірця з Підзамча

ЗАМІТНА: Пору нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Всілякі купони

вильосовані цінні папери

виплачує

без потручення провізії або коштів

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

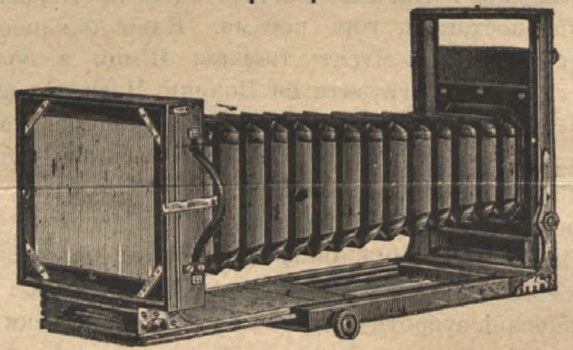
БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

Контора виміни і відділ депозитовий перенесені до льокалю партерового в будинку банковім.

(26)—?

Перший християнський

ново отворений склад апаратів і всіляких приборів

до заводої фотографії і для П. аматорів

поруває низше цін у всіх фірмах краєвих і заграничних.

Апарати від 6—250 зр. на складі. — Висилка на провінцію відвортною поштою виконує ся. — Найбільший і найдешевший склад всіляких приборів до фотографії. На жадане виписує ся апарати до великості 24:30 (за винагородою 2% вартості апарату) з об'єктивами Voigtlander'a, Steinheil'a, Goerz'a і т. д.

Едмунд Бродковський

Львів, ул. Баторого 22. 131 8—140

Магазин блаватних товарів

Дамскої конфекції

Білизни

з

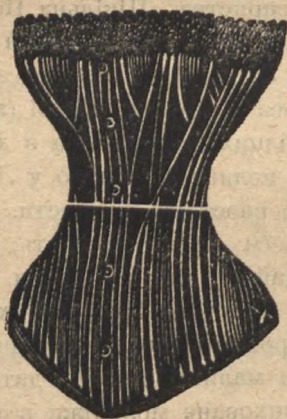
Антін Пізунський

у Львові,
Академічна ч. 12.

поруває

великий вибір сезонних новостій, а також склад полотен, шертінгів, хусток, ручників, сервет, обрусів, пончів, скарпеток. — Робітня сукон і швальня білизни.

Прібки на жадане висилає ся. Ціни як найприступніші. 151 9—47

Ново отворена робітня
Горсетів, Рукавичок і Бандажів
С. Гальянговського

у Львові, площа Бернадинська, число 3.

виконує на замовлення:

Руптурові бандажи, паси на живіт, ортопедичні горсети і звичайні, кулі, шудла, машини на ноги, суспенсорія, рукавички »гласе«, дунські і козлові. Оправляє: подушки, шапки, шельки, екрани, диванки, тасьми до дзвінків і т. д. в як найкоротшій часі по найнищих цінах. 158 6—10

1000

туток цигаретових за 1 зр. поруває фабрика туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

Львів, улица Галицька число 12.

Замавляючим 5.000 туток разом упаковане відсилка franco.

Кароль Домічек

електро-механік у Львові

ул. Сикстуска ч. 23
газовим мотором двигане

Заведене

електро-механічне заводить найтривальше і найдешевше: дзвінки електричні, телефони, громозводи і такі інші.

Всякі напрямки орудує як найсовітніше.

ул. Хорущини ч. 11
старано устроений фаховий

Варстат

для направи роверів удержує на складі славно-звісні світові Ровери »Адлер« за разом прибори: гуми, ліхтарки, дзвінки і т. д. найлучшого рода. 160 8—10

Т. А. КАЛІЧЕК.

Робітня

убрань жіночих

у Львові, Ринок ч. 25.,

(I. поверх)

приймає всілякі замовлення і виготовляє їх з густом і елеганцією після найсвіжіших журналів.

Дмитро Затурський

поруває своєю

робітню обуви мужескої, жіночої і для дітій

у Львові, ул. Коперника ч. 5.

Виріб тревалий і елегантний. Ціни умірені. Замовлення з провінції заагоджує відвортною поштою. 80 7—10

Вже появила ся з друку

РУСКА КУХАРКА

або

Школа вареня по руски

містить 41 знаменитих зуп.

Всі печені, які тільки можливі: Волові, баранячі вепрові і т. д.

Байцоване шинок, роблене знаменитих кишок і ковбас і т. п.

Мучні і яєчні страви

Блини — Пизи і т. п.

Знамениті рускі пироги печені з сиром, капустою і т. п.

Роблене вкусного набілу і т. п.

Все в рускій мові.

Ціна 70 кр.

По надісланю переказом 76 кр. висилає франко Друкарня народова Ст. Манецкого і Спілка, Львів. Готель Жоржа.